

Forfatter: Berzelius, Jöns Jacob

Titel: BREV TIL: Zeise, William Christopher FRA: Berzelius, Jöns Jacob (1843-06-20)

Citation: Berzelius, Jöns Jacob: "BREV TIL: Zeise, William Christopher FRA: Berzelius, Jöns Jacob (1843-06-20)", i *W. C. Zeise og J. Jac. Berzelius Breve 1823-1847*, H. H. Thieles Bogtrykkeri, s. 15. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002223284-000-shoot-L0022232840000010.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: W. C. Zeise og J. Jac. Berzelius Breve 1823-1847

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Till Herr Professoren og Riddaren W. Zeise.

(Nörregade 231)

i

Kjöbenhavn

Stockholm d. 20 Juni 1843.

För Herr Professorens vänskapsfulla och interessante skrifvelse af d. 24 April, tackar jag på det förbindtligaste, med anhållan om vänskapsfull ursäkt at jag har så länge dröjt att besvara den; men min tid har i vår varit tagen i et större anspråk än vanligt, ty så snart jag hunnit årsberättelsen färdig, måste jag med lika ihärdighet arbeta på at förse Boktryckaren med Manuscript för den nya tyska Uplagan af min Lärbok, och jag hada knapt hunnit få et försprång deri, förr än en ny uplaga begärtas af Blåsrörsboken, hvilken jag också, för att skaffa mig et andrum under sommaren, genast företog. Sedan allt detta år förbi och jag nu får vistas på landet, för at stärka mitt af det långvariga stillasittandet försvagade hälsotillstånd skyndar jag att afbördna min tacksägelse för de båda Afhandlingarna. Jag beklager at föredraget på mötet kom mig för sent tillhanda at intagas i Årsberättelsen, dit det s. 16 hade bordt komma, men det skal för den nästa blifva afhjelpat, då kanske och de nya kropparnes analyser hunnit göras, hvarigenom upgifterna få mere fuldständighet.

Smörsyran i tobaksrögen var någon ting högst oväntadt. Väl har Nölting frambragt den genom jäsning, men at den också skulle kunna frambringas genom, så till sägande, torr destillation kunde väl svårligen förutses.

Redtenbacher²⁵) i Prag meddelade mig för några månader sedan några högst interessanta resultat, som han erhållit genom undersökningen af Acrolein. Den fås då Glycerin destilleras med vattenfri fosforsyra, hvarvid 1 at. Glycerin, = C₆ H₁₄ O₅, ger 3 at. vatten åt syran och C₆ H₈ O₂, som är Acrolein, går öfver. Den liknar i sina förhållanden fullkomligt Aldehyd. Med silfveroxid och vatten ger den reduceradt silfver och et silfversalt, hvars syra är C₆ H₆ O₃, som fullkomligt till sina yttre egenskaber liknar ättiksyran. Man har äfven dermed frambragt en syrlighet — C₆ H₆ O₂, som äfven ger et silfversalt, motsvarande C₄ H₆ O₂, som Liebigs af aldehyd frambragt. — Det är klart at Glycerin icke kan vara den basis, som med de feta syrorna utgör de feta oljorna, utan at den måste vara frambragt, genom saponificationsprocessen, af denna basis, likasom alkohol frambringas af ethyloxid, när en eterart sönderdelas med alkali, hvarigenom således dess med Alkohol likartade natur uppenbarar sig. Basen i oljorna, at dömma af flera på Liebigs laboratorium anställda analyser, måste vare = C₃ H₄ O., hvaraf då 2 at. förenade med 3 at. vatten, d. ä. med beståndsdelarna af 3 at. vatten, bilda 1 at. Glycerin. Jag har i Årsb. hazarderat at kalla denna basis Lipyloxid och dess radical C₃ H₄ Lipy, af λίπος, fett. Det förhåller sig alldeles så med ethal, som är producten af basen i Spermaceti samt af beståndsdelarna af 1 at. vatten.

Hr Professoren påminner sig säkert, att Scheerer²⁶), vid vårt sista möte omtalade en gul inblanning, som han funnit i Ytterjorden, och som han misstänkte vara någon af de nya oxider, dem Mosander²⁷) funnit i Ceriten. s. 17 Mosander har, vid försöket att utreda huru härmed förhåller sig, funnit att hvad vi kalla Ytterjord är en blanning af icke mindre än 3 serskildta förut okända basiska oxider, och att den gula kroppen Scheerer omtalat är en af dessa. De äro mycket svåra at åtskilja, men det lyckas likväl, till en viss grad, genom flera gånger omgorda fractionerade fällningar.

Jag anhåller at få vara innesluten i Herr Professorens fortfarande vänskapsfulla hugkomst.

Högaktning och vänskap.

Jac. Berzelius.